

**VAN WATERBAK TOT OEVERGEMAK
EEN BEHEERS- EN INRICHTINGSPLAN VOOR HET OVERIJSSELS KANAAL**

Fopma, Mirjam, Frank Majoor & Michiel van der Weide (1991). 32 pp. & bijlagen. Intern Verslag Rijkshogeschool IJsselland, Milieukunde, Nieuw Rollecate, Deventer. Adres laatste auteur: p/a Schubertstraat 6, 6561 EN Groesbeek.

In dit afstudeerverslag Milieukunde wordt ingegaan op de vraag hoe het Overijssels kanaal (tussen Deventer en Raalte) optimaal ingericht en beheerd zou kunnen worden als leefgebied voor libellen en als verspreidingsas voor middelgrote zoogdieren. Hierbij wordt niet alleen ingegaan op de praktische kant van de zaak (welke soorten komen er voor, wat is de waterkwaliteit en wat is het huidige beheer) maar ook op de planologische, juridische en financiële aspecten. In de bespreking van dit verslag zal uitsluitend op de voor libellen relevante zaken ingegaan worden.

De gegevens over het voorkomen van libellen in het Overijssels kanaal en de direkt aangrenzende weteringen zijn in het najaar van 1989 verzameld. Deze gegevens zijn aangevuld met eerdere waarnemingen van volwassen libellen (uit de periode 1982–1988) en met een aantal vangsten van libellelarven. In het vorige Contactblad is reeds door Michiel van der Weide een overzicht gegeven van deze verzamelde libellegegevens ('De libellen van het Overijssels kanaal' in Contactblad nr 20: pp. 21–24).

Praktische adviezen die voor de inrichting van het kanaal worden gegeven

zijn om delen van de steile oevers glooiend te maken (met een helling van 1:4) door de beschoeiing weg te halen en grond erin te schuiven. De kosten van deze aanpassingen worden geraamd op f 25.- per meter oever. Dit zou neerkomen op f 400.000 voor aanpassing van de helft van het 31 km lange kanaal. Gevarieerde oevers worden van belang geacht en er wordt voorgesteld om, naast delen met oevervegetatie, delen modderig te maken en delen met bomen en struiken te beplanten. Voor het beheer van het kanaal wordt voorgesteld de watervegetatie van slechts één kant van het kanaal per jaar te schonen. Voor het maaien van de oever wordt een gefaseerd maaibeheer voorgesteld: delen maximaal twee keer per jaar te maaien en delen maximaal om het jaar maaien. De waterkwaliteit van het kanaal zou verhoogd kunnen worden door het gebiedseigen water langer vast te houden in het voorjaar. Hierdoor zou dan minder IJsselwater in de zomer ingelaten hoeven te worden.

Het verslag geeft een goed overzicht over de mogelijkheden hoe de inrichting en beheer van een kanaal (na de afsluiting voor het scheepvaartverkeer in 1988) aangepast zou kunnen worden voor het vergroten van de natuurwaarden van het gebied. De reeds waargenomen libellesoorten (zoals het zeer algemeen voorkomen van *Platycnemis pennipes* en het beperkt voorkomen van *Gomphus pulchellus*, *Aeshna isosceles* en *Libellula fulva*) wijzen erop dat het gebied zeer hoge potentiële natuurwaarden heeft. Door het opnemen van een financieel overzicht geven de schrijvers ons extra inzicht in een materie die door natuurbeschermers meestal slecht doorgrond kan worden. Ik meen dat daarin extra argumenten zouden kunnen worden gevonden om het maaien van de watervegetatie plaatselijk te beperken. Dit maaien blijkt namelijk f 5,— per m² te kosten, wat neerkomt op f 600.000,— (!) voor het maaien van hele kanaal per jaar. (Kosten waarbij het maaien van de oevers, f 30.000,— bij in het niet vallen.) Mijns inziens een post waar beheerders in de toekomst op zouden kunnen bezuinigen.

Marcel Wasscher